

NGOs

3. přednáška, 15.10.2013

Veřejná prospěšnost

VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST

Statut veřejné prospěšnosti je ve většině evropských zemí používám pro vymezení organizací, které svojí činností **přispívají k veřejnému blahu.**

Ty pak mohou požívat určitých výhod:

- možnost ucházet se o podporu z veřejných zdrojů – dotace
- daňové úlevy

Na oplátku požadavky:

- Transparentnost
 - Řízení
 - Hospodaření
-

HISTORICKÉ KOŘENY

- rozlišování mezi veřejně a vzájemně prospěšným v Evropě dlouhou tradici
 - občansko-právní tradice naznačuje, že nadace věnované veřejně prosp. účelům existovaly v Evropě už v 5. stol. př.n.l.
 - Kodifikace - 1601 anglický zákon o dobročinnosti

PROČ VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST?

- Vymezení vztahu státu k NNO
- Zlepšení image neziskového sektoru a posílení důvěry veřejnosti

VYMEZENÍ VEŘEJNÉ PROSPĚŠNOSTI

- Taxativní (uzavřený výčet)
- Demonstrativní výčet
- Jiná než výčtová metoda

--- při výčtové metodě závisí na tradicích a hodnotách dané země

VÝČET TYPICKÝCH VP ÚČELŮ

Jedná se o následující kategorie: amatérský sport, umění a kultura, děti a mládež, občanská a lidská práva, ochrana spotřebitele, demokracie, pomoc při živelných pohromách, ekologie a ochrana životního prostředí, vzdělání, eliminace diskriminace, evropské a mezinárodní porozumění, péče o postižené, péče o zdraví, památková péče, prevence a potlačování chudoby, ochrana a péče o zvířata, uprchlíci a imigranti, náboženství, věda, sociální a ekonomický rozvoj, sociální blahobyt, ostatní veřejně prospěšné účely. Zároveň je nutné posoudit,

PRÁVNÍ ZAKOTVENÍ

- právem veřejným, zejména fiskálním
- v samostatném zákoně
- přiznání daňových výhod v závislosti na právní formě

ZÍSKÁNÍ STATUTU VPO

- koncipován na bázi dobrovolnosti
 - povinnost zaevidovat se
 - při vzniku, nebo následně
-
- na základě svého poslání, činnosti – **aktivity směřující k veřejnému blahu**
 - **po splnění určitých podmínek**, týkajících se zejména její transparentnosti – vnitřní organizace, hospodaření, zachování likvidačního zůstatku pro veřejně prospěšný účel
-

ZTRÁTA STATUTU VPO

Rozhodnutí přísluší orgánům, kterým je agenda svěřena:

- v Německu, Švédsku, Nizozemí, Švýcarsku ad. FINANČNÍ ÚŘAD
- V Maďarsku a Polsku SOUD
- V Belgii MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI
- V Anglii a Welsu CHARITY COMMISSION

V ČESKÉ REPUBLICE

- Přístup ke zvláštním výhodám zde tzv. neziskové organizace mají na základě své právní formy.
- Poslání organizace je posuzováno především při jejím vzniku. Další sledování činnosti organizace může být problematické zvláště v případě občanských sdružení, která jsou stále nejrozšířenější formou neziskových organizací v České republice.
- Občanská sdružení nemají zákonnou povinnost vydávat výroční zprávy a jména jejich statutárních zástupců nelze vyhledat v žádném veřejném rejstříku.
- Nízká obligatorní transparentnost občanských sdružení činí tuto právní formu snadno zneužitelnou pro daňovou a finanční kriminalitu.

AKTUÁLNÍ DISKUSE V ČR

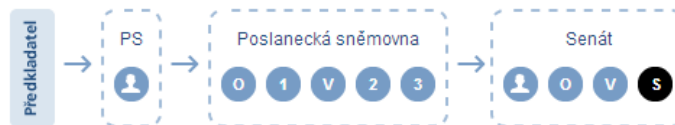
- Diskuse o zavedení statusu veřejné prospěšnosti je v České republice vedena už od přelomu let 2004 – 2005.
- V květnu 2010 schválen věcný záměr zákona o veřejné prospěšnosti a do konce roku 2012 mělo vzniknout jeho paragrafové znění.
- Kvůli politickým změnám a odporu části neziskových organizací však byly práce na zákonu zastaveny a zákon byl vrácen do připomínkového řízení.
- Veřejná prospěšnost byla zakotvena do návrhu nového Občanského zákoníku, který 9. 11. 2011 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. Ustanovení občanského zákoníku jsou ~~pouze obecná, počítá se s tím, že problematiku konkrétněji~~ rozpracuje navazující legislativa (speciální zákon o veřejné prospěšnosti, daňové zákony apod.).

KODIFIKACE V OZ - § 146 - § 150

- Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.
- Nabytí zápisem do veřejného rejstříku
- Odnětí soud

SMRT VĚČNÉHO NÁVRHU ZÁKONA O VPO

PŘEDKLADATEL

Vláda **předložila** sněmovně návrh zákona 22. 4. 2013.
Zástupce navrhovatele: ministr spravedlnosti.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

- Návrh zákona rozeslán poslancům jako tisk [989/0](#) dne 22. 4. 2013.
- **Organizační výbor** projednání návrhu zákona **doporučil** 25. 4. 2013 (usnesení č. [371](#)). Určil zpravodaje: [Ing. Viktor Paqqio](#) a navrhl přikázat k projednání výborům: [Ústavně právní výbor](#)
- **1. Čtení** proběhlo [10. 5. 2013](#) na 53. schůzi.
Návrh zákona **přikázán k projednání** výborům (usnesení č. [1634](#)).
- — [Ústavně právní výbor](#) projednal návrh zákona a vydal 10. 6. 2013 **usnesení** doručené poslancům jako tisk [989/1](#) (*pozměňovací návrhy*).
- **2. Čtení** Návrh zákona **prošel** obecnou rozpravou [12. 6. 2013](#) na 54. schůzi.
Návrh zákona **prošel** podrobnou rozpravou 12. 6. 2013 na 54. schůzi.
Podané **pozměňovací návrhy** zpracovány jako tisk [989/2](#), který byl rozeslán 12. 6. 2013 v 17:07.
- **3. Čtení** proběhlo [8. 8. 2013](#) na 57. schůzi. Návrh zákona **schválen** (hlasování č. [110](#), usnesení č. [1755](#)).

Text návrhu zákona [schváleného](#) Poslaneckou sněmovnou.

SENÁT

- Poslanecká sněmovna **postoupila** dne 16. 8. 2013 návrh zákona Senátu jako tisk [167/0](#).
- Organizační výbor dne 21. 8. 2013 **stanovil** garančním výborem Ústavně-právní výbor.
- — [Ústavně-právní výbor](#) projednal návrh dne 3. 9. 2013 a přijal usnesení č. 3, které bylo rozdáno jako tisk [167/1](#) (*záznam z jednání*).
- Návrh **projednán** dne 12. 9. 2013 na 13. schůzi Senátu.
Senát návrh **zamítl** (usnesení č. [329](#)).